مدیر : محمد قدیر تره کی
اداره : دعمومی مطبعی له څنګه - کابل
بی امضاء مقالی د مدیر له خوا لیکلی کېږی
بی د تعطیل له ورځو هره ورځ خپرېږی

اصلاح

PROPERTY OF ACKU

محابو نه تا لقسی شپږمیاشتنی
د کابل په ښار کښې ۲۵-افغانی ۱۴-افغانی
په افغانستان کښې ۳۰- افغانی ۱۸- افغانی
په دباندنیو هوادو کښې یو نیم پونډ ۱۸ شلنګه

کڼه (۱۰٤) کال (۱۵) سه شنبه (۲۹) دقوس ۱۳۲۲ ش (۲۳) د ذیحجه ۱۳۶۲ ق (۲۱) ددسمبر ۱۹٤۳ ع پر له پسی لمبر (۳۷۱۱)

مطالعات ونظریات:

فعالیت های اقتصادی دول

(۸)

تقریبا عین وضعیت عمال واندازهٔ کار ایطالیارابه کشور فرانسه هم میتوان تطبیق نمود مثلادرماه نوامبر ۱۹۳۸ یعنی یکسال قبل از شروع محاربهٔ موجوده هر کارگر فرانسه در مصانع و فابریکه ها فی هفته چهل ساعت کار میکرد مگر دربهار ۱۹۳۹ این مقداررابیشتر گردانیده و مخصوصا اندازهٔ وقت کار را در فابریکه هاومصانع امور دفاعیهٔ مملکت فی هفته بیست ساعت برای هر نفر زیادت نموده و عمال را مجبور ساختند تاهفتهٔ (٦٠) ساعت کار کنند پس ازآن اندازه فعالیت های صنعتی خودرا بصورت عمومی بسط داده ودر تمام مصانع وفابریکه هاساعات کار هفته وارعمال را به شصت ساعت رسانیدند.

گفتیم مسئله کارگر واندازهٔ کار درجریانات اقتصادی ودرنتیجهٔ آن به مسائل حربی این جنگ تأثیر بزرگی دارد و همه دول اهمیت آنرادرك كرده اند چنانچه من جمله کشور کانادا هم داخل یك فعالیت قابل تذکاری گردیده و خواست اندازهٔ انتاج ومحصولات خودرا فزونی بخشد وزیر کار مملکت کانادا در ماه نوامبر ۱۹٤۰ - اعلانی نشر نموده ودرآن اظهار کرده بود که وضعیت اقتصادی مملکت چنان تقاضا دارد که ساعات کار هفته وار عمال را باید بیشتر بگردانیم این است که در اثرضرورت های حربی این مقدار را از هفتهٔ ٤٤ ساعت بلند بردند ودر ضمن این هم اشاره رفته بود که اگر موقع و ضرورت ایجاب نمود البته ساعات مذکوره ازاین‌اندازه هم فزونتر خواهد گردید.

معلوم است که فعالیت های اقتصادی امریکا در این جنگ بیش تر وبیشتر از دیگر ممالك توجه انسان را بطرف خود معطوف میسازد و واقعاً ولایات متحده در این خصوص پیشرفت های بس بزرگی نموده است. یگانه مملکتی که محصولات حربی آن تمام ساحات جنگ وجبهات مختلفه رادربحاروارا ضی مختلفهٔ مشتته احاطه نموده کشور امریکاست درآن مملکت دست های عامله بمراتب زیاد شده و حدود فعالیت های مصانع وفابریکه ها روبتزاید فوق العاده نهاده است. این است که ساعات کار عمال بایدزیاده‌تر از دیگر ممالك افزوده میشد حکومت ولایات متحدهٔ امریکا در اول وهله قانون ساعات کار هفته عمال راملغی قرارنداد ولی ساعات کارعمال را به‌این‌طریق اضافه نمود که برای کارگرها دراوقات بعد از ساعات معینه اجوره ومعاش زیادتری میداد. این است که به این اصول اندازهٔ کار آنهاراتوسعه وتکثر بخشید.

مملکت برطانیه البته جهود دتمامی رادراین راه مبذول داشت چه ضرورت های حربی وغیرحربی برطانیه ازتمام ممالك اضافه تر بود. ادارهٔ توزیع عمال پیش از همه بجدیت مصروف گردید وامورتعمیریه،معادن وزراعت رامخصوصاً تحت کنترول ومراقبت خود قرارداد. در کشور برطانیه درماه می ۱۹٤۰ قانونی صادرشد که طبق آن برای مردم جهت تهیه وبدست آوردن کار قوهٔ اعظامی نمود ومیتوانستند که به این ذریعه ازبیکاری نجات یابند آنهارا به اموری که مصلحت وفائدهٔ عمومی درآن متصور بود متوجه ساخته شدند

بعدازآن درجنوری ۱۹٤۱ قانون تشجیع وتشویق عمال بروی کار آمد و به صاحبان فابریکه‌ها ومصانع امر داده شد که کاریگرهای خود را ازاجرای اعمال مانع نشوند ونسبت به آنها استغنابخرج ندهند. (باقیدارد)

دنهاندنی خبرونه

مسکو: دشوروی حربی ابلاغیه: پدی ورځو کښې د«پرپیالتیق» داول محاذ عسکر و د آلمانی قواؤ پرضد تعرضی حملی شروع کړی اوپه‌نتیجه کښې ئی د«نویل» دښار دجنوب په آخر کښې دآلمان په‌مستحکم دفاعی خط کښې درز اچولی دی او په ۸۰ کیلومترو عرض کښې ئی تقریباً تر ۳۰ کیلومترو پوری آلمانی قواؤ تەماتی ورکړی‌ده اودپنځوورځو سختوجګړو په‌اثرئی تر ۵۰۰ زیاتی آبادی نقطی دآلمانیانو څخه بیرته نیولی‌دی په‌همدی موده کښې دآلمان دنمبر ۸۷ اونمبر ۱۲۹ او نمبر ۲۱۱ پیاده عسکر وفرقی اودټانك لرونکو عسکرو یوه فرقه سره د۶۹ ټانکو او ۱٦٤ توپو او ۱۲۳ نقب اچوونکو او ۵۸٦ ماشینګنو او۷٦۰ لاری موټرانو اود۱٦ ګدامونومحوه شوی ده. دجګړی په میدان کښې دآلمانیانو ۲۰۰۰۰ مړی پاته‌شویدی شوروی قواؤ په همدی موده کښې ۱۹٤ توپو او ۷۵ نقب اچوونکی او۷۳۵ ماشینګن اوتر ۵۰۰ زیات اوتوماتیکی اونور توپکونه او۳۷ ټانکونه او ۱۱۰ لاری او۲٤ دجنګی مهماتو اوحربی لوازمو اوخوراکی ګدامونه په‌لاس راوړی دی. او ۲۰۰۰ کسه آلمانی عسکرئی بندیان‌نیولی‌دی. د«بارانتس» په‌بحر کښې دآلمان دحمل‌اونقل یوه بیړۍ په ۷۰۰۰ ټنه ظرفیته دشوروی قواؤ دخوا ډوبه‌شوېده. دمحاذ په‌نورو څنډو کښې ددواړو خواؤ اکتشافی عملیاتو اودتوپخانی اونقب اچوونکو فعالیت دوام درلود.

دقوس په ۲٦ شوروی قواؤ دآلمان ۱۹ ټانکونه‌خراب کړی او په فضائی جګړو کښې اودجګ خولوتوپوپه‌ذریعه دآلمان ۱۵ الوتکی تلفی شوېدی.
(تاس)

ملبورن: دبحرالکاهل دحوزی څخه دمتحدینو حربی ابلاغیه: دمتحدینو عسکرو د«ذنیوبرتن» په جنوب‌غرب کښې ښه ځایونه نیولی‌دی دغه‌رنګه داتازونی عسکرو د(بوګانویل) په‌جزیره کښې دنوپو په معاونت سره د(جنګل) په علاقه کښې دهغی جزیری دشرق او شمال خواته وړاندی تللی دی دمتحدینو الوتکو د(ګلوسټر)او(هاکینز) پر دماغه دجاپان پرنظامی تاسیساتو تر ۳ ټنو دیربمونه اچولی‌دی اودرابال په فضا کښې ئی دجاپان ٦-الوتکی لاندی راغورزولی دی.

دنیوبرتن په‌شمال کښې د (ویتو) په اوبو کښې ئی دجاپان یوه تیل‌وړونکی بیړۍ ډوبه کړه اودمارشال په‌جزیرو کښې ئی دمیلی دجزیری پرهوائی مرکز دجاپان ٦ ښکاری الوتکی ویجاړی کړی او۳ نورو الوتکوته ئی تاوان رسولی‌دی په‌مقابل کښې د اتازونی (۲) الوتکوته تاوان رسیدلی دی د اتازونی الوتکو دمارشال دجزیروپه اوبو کښې دجاپان دحمل اونقل پر ۳ بیړیو بمونه وغورزول د آستریلیا عسکرو د(سانګا)دسیند پرغاړه د جاپان دعسکرو په محوه کولو بوخت دی د(نیوبرتن) دعملیاتو څخه دمتحدینو دوی الوتکی خپل‌مرکزته ندی‌راغلی دجاپان الوتکو په اراوی کښې چه‌د (نیوبرتن) په‌جنوب غرب کښې پروت دی داتازونی دعسکرو پرځنو ځایو حمله وکړه مګر د جاپان دا الوتکو څخه (۳) الوتکی پر مځکه لاندی راغورځولی شوی. (ریوتر)

الجزیره: پنځم نمبر اردو و روسته د (سن پیترو) ترنیولو هغه سرت ته چه(روم) ته تللی دی رسیدلی دی په‌دغه جبهه کښې (دمراکش) عسکر په‌نظامی عملیاتو کښې د پنځم نمبراردوسره کمک ورکړی دی.

دایطالیا دمحاذ په‌شرقی جبهه کښې ۸ نمبراردو د(ارتونا) او(اورسونیا) دسړك په‌شمال کښې خپل ځایونه ټینګ کړی‌دی. آلمانیانو ئی چه پرون غرمه داتازونی الوتکی د(ادریاتیك) د ساحل څخه والوتی او دآلمان پر جنوبی برخوئی بمونه وغورزول خو تراوسه پوری ددغی بمباری په خصوص کښې دمتحدینو دخوا کومه اعلامیه نده خپره‌شوی پرون‌ورځ دمتحدینو بوسیل الوتکی دشمالی افریقادمرکزو څخه والوتی اودفرانسه په‌جنوب‌شرقی کښې ئی د(نیس) په‌غرب کښې پریوه پل بمباری وکړه. (ریوتر)

لندن: دانګلستان دفضائی‌وزارت ابلاغیه‌پدی ورروستیو کښې دانګریز اواتازونی او« چکوسلاوا کیا» الوتکو یودبله په همکاری سره د«بسکی» په خلیج کښې دجرمن یوا وبتل دسپوږمی په‌رڼا کښې ډوب کړی‌دی پرون په لندن کښې د خطر پو لنډه زنګ ووهل‌شو. «ریوتر»

کورنی خبرونه

کنفرانس پانزده‌روزهٔ مطبوعاتی

کابل : کنفرانس پانزده‌روزهٔ مطبوعاتی درحالیکه مدعوین حضور بهمرسانیده بودند ساعت سه ونیم‌بعد ازظهر دیروز منعقد شد. ابتداشاغلی میرغلام محمد خان غبار رئیس‌مجلس کنفرانس‌را افتتاح وسپس ښاغلی عبدالحی‌خان حبیبی کنفرانس خودرا تحت عنوان زرنج (شهرتاریخی ما) ایرادنموده وتفصیلات مفیدی دادند که‌مورد توجه قرارگرفته و مجلس ساعت ۵ خاتمه یافت. «باختر»

چونګکنګ: رسما وویل شول چه دپنجشنبی اوجمعی‌په‌ورځ امریکائی بم اچوونکو الوتکو دتونګ تنګ په‌خلیج کښې دجاپان پرهوائی مرکز او بیړیو بمونه واچول او د امریکا بوبل سیل الوتکو د(سالوین)د سیند په‌منطقه کښې د جاپان په‌عسکری بارکو بمباری وکړه اوپه نتیجه کښې ئی اوروونه ولګول د امریکا ټولی الوتکی روغی بیرته خپل مرکز ته راغلی. (ریوتر)

لندن: دریوتر مخصوص نماینده دبحرالکاهل دجنوب‌غرب دقوماندانی څخه اطلاع ورکوی چه د اتازونی عسکرو چه‌د مخه‌تردی پیاده‌شوی وه د(اراوی)دشبه جزیری دخاکنا د شرق خواته‌د جاپانیانو مقاومت مات کړ اود شرق او شمال شرق خواته مخ‌په وړاندی تللی‌دی او د (امتین ګالو) کلی‌ئی نیولی‌دی. (ریوتر)

لندن: دجرمنی دآژانس دخبر له قراره: فیلډ مارشال رومل دفیلډ مارشال (فون رنشتات) مرکزته چه دیوروپ په غرب کښې دجرمن دقوی قوماندان دی ورسید.

هغه آژانس‌زیاتوی چه فیلډمارشال رومل دهتلر په امر او هدایت د دنمارك داستحکاماتو دکتنی په‌ضمن کښې د(فون‌رنشتات)مرکزته‌هم ورغی له دی مسافرت څخه په مهم مقصد پرسیږدیر کنفرانسو اومذاکرو داتلانتیك دسواحلو داستحکاماتو او دفاعی چارو امتحان او کتنه چه د آلمان دقوی له خوا ترتیب شوی دی هم وی. (ریوتر)

برلین: «خرسون» په منطقه کښې د روس دقوی حمله رد او د روس عسکریانو چه‌د (کریفوګراد) په منطقه کښې دالمان پر دفاعی خط حمله ورووړی وه رد شوه. د آلمان عسکرو د متقابلو حملو په نتیجه کښې څه ځمکی‌بیرته لاس ته راوستلی:
د (نیویل) په شاؤ خوا کښې د روس‌دقوی حمله سره له درنو تلفاتو وراړولو رد شوه او (٤١) ټانکونه ئی له منځه ووتل. په ۳ تېرو ورځو کښې دروس ۵۲ - الوتکی او دآلمان ۲ الوتکی تلفی شویدی.
دایطالیا په‌غربی محاذ کښې‌ورځ په قراری تېره شوه.

دشپې وسترې خبرونه

الجزیره: د متحدینو قواؤ د (ادریاتیك)په ساحل کښې(کان‌سودی) ونیو.

برلین: د(بوسینا) په شرق کښې د انقلابیونو ټولګی پرشاو شړلی شوی او تر (۳) زرو ډیر کسان ئی مړه او (۲٦٦۸) کسه ئی بندیان‌نیول شوی دی اوهم ددوی (۱۰۰)جنګی عرادی او نورحربی لوازم جرمنیانو ولجه کړی دی.

لندن: (ادمیرال‌ستاك) د اروپا په اوبو کښې داتازونی دبحری‌قوی قوماندان داتازونی وبحری ځانګی ته دخپل راپور د ورکولو د پاره واشنګتن ته ولاړ.

برلین: دبلغاریاد تجارت وزیر اعلان وکړ چه: دبلغاریا سیاست به‌د پخوا په‌شان دوام وکړی.

لندن: (زایلن‌بروك) دانګریزد ارکانحرب رئیس ورروسته له هغه چه‌د ایطالیا دجګړی محاذ وکوت بیرته انګلستان ته ستون شو.

برلین: د(کریفوګراد)په‌منطقه کښې‌جګړه‌جاری ده اوروسانو‌ته‌درانه تلفات واوښتل، جرمنی قواؤ د خپلی متقابلی حملې‌په اثر یوه غونډی ونیوله.

لندن: له‌رارسیدلی خبر ونه ښکاره کېږی چه: دجرمن او بلغاریا ترمینځ یوتجارتی قرارداد دیوه‌کال دپاره لاس لیك‌شوی دی.

دادریاتیك‌پر ساحل دالمان عسکرو حمله وکړه او څو غونډی ئی بیرته و نیولی اوهم دمتحدینو متقابلی‌حملی بی نتیجی شوې دفرانسی‌شمالی‌ساحل ته نردی دمتحدینو بوسیل الوتکو ته چه‌نن‌ماپښین ئی‌دجنوب له‌خوادآلمان پرخاوره‌حمله راوړه تراوسه درانه تاوانونه وررسیدلی‌دی اوهوائی جګړه لاتراوسه پوری‌شته. (ترانس‌اوشن)

برلین: دمتحدینو په محافلو کښې ویل کېږی چه‌دوهم محاذ‌به دآلمان پرضد خلاص شی دالمان نظامی محفلونه ددی محاذ انتظار کاږی اودآلمان عسکر آرزو لری چه‌دخپل دښمن عسکر به په خپل مقابل کښې کله ووینی. دادوهم‌محاذبه‌دمتحدینو قطعی شکست وی. ځکه‌چه دایطالیا د جنوب دجګړی وضعیت ښکاره کړه چه داروپا په‌قاره کښې دآلمان سره جګړه څه‌معنی لری. (ترانس‌اوشن)

ټوکیو: د جاپان عسکری محافل وائی‌چه دبحرالکاهل په جنوب‌غربی برخه کښې د(نیوبرتن)په‌جزیره کښې د (اراوی) پر شبه جزیره باندی داتازونی دعسکرو دپیاده‌کیدوپه‌وخت کښې‌داتازونی (۷) دحمل‌اونقل‌بیړۍ ډوبی شوی داتازونی عسکر چه درابال‌خوانه‌وړاندی‌تګ کوشش کوی تر اوسه پوری ۲٤۰ میله له رابال‌نه لری دی او دجاپان عسکر داتازونی پرعسکروحملی کوی. اټکل کېږی تر (۲۵)دیری فرقی‌عسکر محوه‌شوی‌وی دمتحدینو دادعوه چه دچانګشی‌ښار دچینی ښار دچینی عسکر و په لاس کښې دی دروغ ده. (دومی)

استخراج قوه ازذرات آفتاب

از «المقتطف»

دانشمندان برای استخراج قوهٔ که در ذرات موجود است مشغول تحقیقات میباشند اگر بصورت عملی درین امر موفق شوند ویا پرده ازروی برگ های سبز برداشته به جمع وذخیر قوهٔ آفتاب موفق گردند درعصر آینده قوهٔ محرکه بمانند آب و هوا وافر خواهد گردید .

امروز بشرجهت مصرف سوخت به نفت ومشتقات آن ویابه ذغال ویا قوهٔ مولدهٔ ازآب تکیه واعتماددارد. دومنبع اول الذکر یعنی نفت وذغال مشرف به اختتام میباشد. با آن علماء امید دارند که این دومنبع خیلی مدت دوام بکنند . اگر یك نفردانشمند به کشف عمل کم مصرفی موفق گردیده قوهٔ را که در ذرات بصورت ذخیره موجود است بیرون آورد ویا به استخراج این قوه از اشعهٔ آفتاب موفق گردد نتائج صنعتی واقتصادی که ازین نوع کشف بدست می آید البته بدرجهٔ اول در جامعهٔ بشری اهمیت خواهد داشت. آفتاب سرچشمهٔ تمام قوه است. حرارت و قوهٔ برقی چه ازآب وچه ازنفت وچه از ذغال منشاءومرجع همهٔ آن ها آفتاب بوده وهرنوع طعام اصلا ازهمه پیش در کار خانهٔ برگ سبز ساخته میشود و این کارخانه ازجملهٔ کارخانه‌های طبیعی است و بشر میتواند قوهٔ آفتاب راازآن باسلوب بسیارآسان بدست آورده و در مواد اساسی غذائی آن را استعمال کنند سپس آنرا ذخیره نماید تا برای انسان وحیوان طعام تهیه شود . امروز بشر روبه از دیاد گذارده‌ودرراه پیدا کردن (جای در آفتاب) طوریکه ولهلم دوم میگفت نزاع دارند. جای در آفتاب عبارت از تهیهٔ طعامی است که برگهای سبز بواسطهٔ تأثیر قوهٔ آفتاب تولید میکنند . مدار محاربهٔ امروزه از یك نقطهٔ نظر همان قوهٔ آفتاب است که در اجزای نفت و طبقات ذغال موجود است . موضوع قوهٔ آفتاب موضوع بسیار دامنه‌داری است. داکتر انمن مدیر یونیورستی کترنگ امریکائی که متخصص درابحاث کلوروفایل وترکیب اشعه‌وی است میگوید که مقدار قوهٔ که سطح زمین هر سال از آفتاب اخذ میکنند معادل سوخت هزار ملیون ملیون ملیون (۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۶۰) طن ازنوع بهترین ذغال (انتراسیت) است. گیاه سبز برای تبدیل قوهٔ آفتاب به اشیاءمفیده از بزرگترین و دقیقترین آله و وسیله به شمار میرود .

این داکتر طریق این تحویل را ترکیب اشعوی میگوید. اما اسرار این تحویل تا کنون بصورت کامل به دانشمندان کشف نشده است و کشف این اسرار درراس مشکلات علم بلکه در مقدمهٔ مشکلات مدنیت قرار گرفته است سیاستیکه در راه جنگ ازصرف ملیونها پوند دریغ نمیکند ضروری است که بغرض بحث و تدقیق درین زمینه مقدار کافی مال نثار نماید اگر علماء درحل این مشکلات موفق گردند آنگاه درراه نجات وآزادی ازفقر وفاقگی گام بزرگی برداشته میشود. داکتر انمن عقیده دارد که این مشکلات ازدونقطهٔ نظر حل شده میتواند اول نتیجهٔ این مطالعات دراسرار نشو ونمای نباتات به علماء و زارعین امکان می بخشد که چنان نباتاتی را زرع بکنند که نسبت به نباتات مزروعه در روی اراضی صد ها درجه بلند تر باشد و آنگاه قسمت بزرگی ازین نباتات به منابعی تحویل داده میشود که باصولات جدید قوه ازآنها استخراج میشود . اما راه دوم بحث و تدقیق کیمیاوی است در تفاعلات اشیاء که علماء بواسطهٔ آن میتوانند برگ سبز مصنوعی رابوجود بیاورند یا آنرا درترکیب کاربون (از دوم اکسید کربون) ودرترکیب ایدروجن (ازآب)ودرترکیبات دیگرو یابنزین استعمال بکنند سپس اکسیجن رابه این ترکیبات بغرض بدست آوردن شکر وروغن و چوب اضافه نمایند وبعد با اضافه نیتروجن -پروتین حاصل گردد وازین ترکیبات اساسی مرکبات متعدد دیگری که اجزای آنها مخازن قوه گفته می شود بدست می آید و قتیکه دانشمندان مشکلات ترکیب اشعوی را حل نمایند وطرق مخصوصی رابه‌غرض ذخیرهٔ قوهٔ آفتاب پیدابتوانند آنوقت این طرق دراصول خود به‌مثابهٔ طریقهٔ برگ سبز خواهد بود. بشرامروز بدون اینکه به آینده اهتمام بکند بصورت عموم تکیهٔ شان به استعمال قوهٔ ذغال ونفت وامثال آن است انسان بمثال تاجری است که سرمایهٔ خودرا بتدریج صرف کرده آهسته آهسته آنرا خلاص میکند داکتر انمن میگوید بحث و تدقیق در این موضوع تنها بحث نظری نبوده بلکه هم بحث نظری وهم بحث عملی بزرگی است اگر حکومات واقوام و رؤسای او شان ازهمین حالا باین موضوع ملتفت نشوندوبرای حل این موضوع اموال کافی دردسترس علما نگذارند تابه پیمانهٔ وسیع درین بار بحث وتدقیق بکنند انسان‌ها بمشکلات دچار خواهند شد درذره‌قوهٔ مهمی موجود میباشد واگر بصورت عملی به مصرف کم‌قوهٔ مزبور استخراج شود به‌مقدار مهم قوهٔ‌محرکه ختم ناپذیر بدست می آید .

چهار یا پنج سال پیش علماء تنها ازحیث نظری باینموضوع متوجه بودند لیکن دراوائل۱۹۳۹ دراثر کشف ذرهٔ اورانیوم دروازهٔ جدیدی برای این موضوع بازشدزیرا کشف ذرهٔ اورانیوم چنین نتیجه داد که بمقدار مهم قوه ازذره بوجودخواهد آمدچنانچه دراثر آن علمای علم ذره درافطار مختلفهٔ ارض به بحث و مطالعهٔ این موضوع جدید و مهم متوجه شدند روی‌همرفته میتوان گفت اگر به استخراج قوه ازاورانیوم بصورت صحیح وعملی وتجارتی موفقیت حاصل شود قوهٔ که به‌مقدار بسیار کم در ذرات ارضی موجود بوده و عبارت ازذرات عنصر اورانیوم است بدست خواهد آمد دریصورت لازم‌میشود که‌یکطریقهٔ جدیدی کشف شود تا علماء بتوانند هرقبیل ذرات را ازبین بردارند یاآنرا محو کنند این‌عقیدهٔ داکتر (توو) یك نفر دانشمند قسمت مقناطیسی ارضی یونیورستی که نیجی واشنگتون می باشد که‌در راس باحثین‌این موضوع قرار دارد .

اما داکتر کولدج مدیرفابریکه های بحث علمی درشرکت عمومی برق عقیده دارد که‌درنتیجهٔ بحث درینموضوع قوهٔ ذرات ازعنصر اورانیوم بمقدار بزرگ بدست خواهدآمد و اگر دراثر تدقیقات آینده‌از روی دقت کامل باسرار استخراج این قوهٔ عظیم ازعنصر اورانیوم معلومات بدست آیدمیتوان ازیك‌رطل اورانیوم چنان مقدار قوه‌را حاصل کرد که به قوهٔ ملیونها رطل ذغال‌فائق باشد. اگرچه مصرف استخراج قوه از اورانیوم بزرگتر وزیاده تر ازمصرف‌استخراج قوه ازذغال باشد چه این کار به منفعت بشر نتیجه داده وسرچشمهٔ قوهٔ رامعرفی میکند که ازنقطهٔ‌نظر کمیت وکیفیت اهمیت بزرگی دارد واحتمال میرود که‌بحث دراطراف ذره منجر به کشف وسیلهٔ شود که بواسطهٔ آن قوه ذره از ذرات دیگر عناصر استخراج شود .

داکتر (لی‌ده‌فرست) که یك تن ازاعلام مخترعات بیسیم می‌باشد در جواب یك‌سوال گفته‌است که کشف های جدیده بشارت میدهد که در آینده قوهٔ ذرات ازراه شکستاندن بنای آن استخراج شود ومقادیر بزرگ قوه بدست آید که ختم ناپذیر باشد اگرچه اختتام منابع نفت و ذغال خیلی دوراست بهر حال درین‌جای شك‌نیست که‌مشرف‌باختتام می‌باشد .

مرگ اوژوند

«۲»

چه آیاژوندون صرف دحیات دمادی دخصوصیاتو نوم دی ؟ اوکه په دی کښی کوم بل رازهم شته دی اویاپه‌بل عبارت دحیات په‌ماده کښی داژوندون له کومه راغلی دی اودا ژوندون څه شی دی ؟ .

دپروفیسر گیمرچ دانظریه ده‌چه که ژوندون ته دطبیعی کیمیاوی‌نقطی دنظر له خواو کتل شی نوانسان ته به داخبره ښکاره او معلومه شی چه داددپرو عناصرو یو پیچیده مرکب دی اوداعناصر تل خپرېږی اوبېرته تولېږی او کومه جانداره ماده چه قوه لری هغه په جانداره ماده کښی تبدیلېږی اوبیا دامادہ خپله قوه‌بایلی او بېرته بېروحه حالت ته تبدیلېږی اوپه‌دی لږ کښی دحیات په‌ماده کښی رازراز تبدیلی پیدا کېږی .

که ژوندون واقعی دیو طبیعی کیمیاوی طاقت نوم‌وی نوپه‌دی صورت کښی ددی‌شی مقدار او کچه معلومول په هم دقیاس څخه بېرته خبره نه‌وی. لیکن مونږ دروح دمقدار فورمول څکه نه شو معلو مولی چه دروح دکچی کومه یوه طریقه معلومول‌یوه داسې خبره ده چه زمایه‌خیال هیڅکله به په دې شی څوك قادر نشی .

(ایچ جی ویلز) دا نظریه لری چه‌پخپله حرکت کولو اوغذا تحلیلولو مجموعی حیثیت‌ته ژوندون ویل کېږی. لیکن‌په‌دی لنډه موده کښی(کرائل) نومی د کلیو لینډ داکتر ژوندون ته په یو طبعیاتی‌نظر کتلی اوپه خپلو تجربو نی داخبره ثابته کړی ده چه‌ژوندون دبرق دیو کیفیت نوم‌دی اودده‌دانظریه په کوم فلسفیانه‌نظریه اوتخیل بنا نه ده بلکه دارای ده دخپلوتجربو په‌مرسته‌حاصله کړی‌ده.

دی دا کتر دخپلوتجربو په‌سلسله کښی داخبره معلومه کړه‌چه په (امیبا) کښی د منفی قسم برق موجودوی اودی داخبره‌هم معلومه کړی ده چه په (امیبا) کښی دیو وولټ برق یك‌بر۶۰ برق وی‌او ده داخبره هم ثابته کړی ده چه که په‌یو جسم کښی‌هم په‌دغه مقدار یعنی‌یك‌بر۶۰ مثبت او همدو مره منفی برق داخل کړشی نود طبعیاتو داصولو له‌قراره به ددی کار نتیجه داشی چه ددی دوارو متضادو قواواثربه یو بل زائل شی نو هغه شی به فنا شی اود ژوندون خصوصیات به ور څخه دهمیشه دپاره ولاړشی .

اودی دا کتر داخبره هم ثابته کړی ده چه که پر منفی قوه باندی مثبته قوه څه قدرته که یازیاته شی نوپه دی صورت کښی به دغه حیوان مړ‌شی اوکه په کوم‌وخت کښی دکوم حیوان په‌وجود کښی منفی‌اومثبته‌قوه یوشانته برابره شی نوپه دغه وخت کښی به دغه حیوان مړ شی .

داښکاره خبره ده چه زمونږوجود دغیر متناهی خلایاوڅخه جورشویدی او زمونږ دوجود هره خلیه دیوی (بیټری) مثال لری او داهم ښکاره اومعلومه خبره ده چه دکوچنیانو او ځوانانوخلا یاپه‌ډیره‌تیزی‌سره برق پیدا کوی لیکن څومره‌چه دانسان عمر ډېرېږی په هغی‌اندازی‌سره دده په‌خلا یاؤ کښی‌دبرق پیداکولو قوه کمېږی

مرگ څه‌شی‌دی ؟ دهغی‌برق ورکیدل دی او لکه څه رنگه چه یو ښاردبرق دماشین دخرابی‌په اثر توره تیار اودهغه ښارټول ماشینو نه معطل شی همدغه شان‌دوجود دبرق په اثر بدن دحرکت څخه‌ولوېږی او دهمیشه‌دپاره معطل شی اوداڅکه چه زمونږدوجوددحرکت دارمدار دوجود دخلا یاؤدبرق سره‌تړلی دی نوکه اوس زمونږ نه څوك د مرگ اوژوندون دتعریف پوښتنه وکړی نو مونږ به ورته داسی و وایو چه ژوندون دیو ژوندی‌شی‌دپیدا کیدلو هغه زمانه ده چه‌په هغی زمانه کښی په دغه وجود کښی دغه برقی‌طاقت موجود وی اومرگ ددغی برقی قوی دزائلیدلونوم دی.ددی خبری په آوریدلو سره به ډیر خلکو په زړونو کښی داخیال‌پیداشی‌چه که په‌واقعی‌دول‌سره‌زمونږدوجود خلیات دبرق په قوه سره ژوندی وی نوددی‌څه وجه ده چه ډیر لوی اوی او عمده عمده حیوانات او اشرف المخلوقات انسان دمرگ په منگلو کښی کښیوځی؟ او په‌حقیقت کښی همدی سوال دسائنس پوهان دهمیشه دپاره چپ کړی‌اوحیران کړی‌دی.

(انتها)

آهن‌وخون

«۲»

بعدازان محلول‌را شوربدهید تاهوا خوب‌درآن امتزاج حاصل کند آنوقت رنگ محلول ازارغوانی به‌سرخی میل پیدا میکند. این عمل دروجود درهر دقیقه رو میدهد لذا خون وریدی که ازعضلات وسائر اعضاء به شش ها انتقال‌می‌یابد سرخ تیره‌میباشد واگر دراین وقت‌غاز ذغال رابه آن‌بدهند برنگ گلابی تحول حاصل میکند واگر باایدرو سلفور صودیوم هم امتزاج یابد رنگ گلابی آن بحال خودباقی‌میماند.دراین‌حالت‌هیموگلوبین بااول اکسید کربون اتحاد حاصل کرده وبرای نقل آکسیجن غیرصالح دانسته میشود.لذاخون احمرکه رنگ سرخی آن‌باقی‌میماندبرای این وظیفه مهمهٔ حیویه کاری نمیتواند .

هیموگلوبین یك‌مادهٔ پروتینی است وازجزئیات کثیره معقده مانند آن اجزائیکه درخون، تخم‌وپنیر موجود میباشد تالیف یافته‌است ولی این‌ماده ازحصهٔ معظم پروتین‌ها اختلاف‌دارد زیرا دارای آهن میباشد اگرچه مقدارآهن دروجودآنقدر زیادنیست ولی ازمواد حیویه وضروری‌دانسته شده وازان‌بی‌نیاز نمیتوان شد.وجود به‌آهن احتیاج تمام وجدی دارد .

اجزاء خون که محتوی این ماده میباشدعبارت‌از کریات حمراست‌طول حیات این کریات تقریباً یك ماه‌است اگرمقدارهیموگلوبین‌در خون کم‌باشد گفته میشود که صاحب آن به مرض فقرالدم (انیمیا)مبتلاست عارضهٔانیمیا کثیرت‌الانتشار بوده ومخصوصا زنها بیشتر به‌آن گرفتار میشوند ازعرصهٔ چهل سال است که یکی از محققین برطانوی باسم هولدین (پدر عالم معروف ومعاصر هولدین‌ج‌بی‌اس) آلهٔ اختراع نموده است که مقدار هیموگلوبین رادر یك قطره خون بدقت معلوم میکند وتجربهٔ خودرا به تعدادزیاد اشخاص در سنین مختلف عملی کردانید اوبالاخره معلوم‌کرد که هیموگلوبین درخون زنهانسبت‌به مردها کمترمیباشد د ۱۹۳۶ دونفراز اطبای محقق‌باسم ماکانس وویدوسن چنین معلوم کردند که‌خون‌زنهادر طبقات بلند بصورت عمومی آهن کم داردوبعضی‌اززنها مقدار هیموگلوبین رادروجود خودهابدریعهٔ زئیدمقدار آهن درطعام زیادت‌بخشیدند‌برعلاوه این مسئله هم‌ثابت شده است که قص هیو گلو بین در خون زن یك صفت خاص وراثتی نیست بل مرجع آن عوامل خارجی دانسته‌میشود .

یکی ازین‌عوامل آنست که‌زنهادرهر ماه یك‌مقدارخون‌خودراضائع‌میسازند پس‌حاجت آنها طبیعتا به‌آهن نسبت به‌مردها بیشتراست‌وباوجود آن‌مقدار کم آهن‌تحصیل میکنند لذا آنهاباید مواد غذائیه که آهن زیادداشته‌باشد صرف کنند ازقبیل جگر ،کاکاو، فاصولیه، نخود، عدس، نان گندمی و تخم. شیراگرچه از کاملترین غذای انسانی دانسته میشودمعهذا آهن‌آن کم‌است اثرادویه هم دارای املاح آهنی میباشد که‌این نقصیه‌را میتوان رفع کرد وحسب رأی‌داکتر هولدین یك بوتل دوای آهن‌داررا که مثلا به‌ده‌افغانی میخرید آنقدر آهن‌ندارد که‌ازیك جگر به‌پول کم‌تحصیل‌مینمائید ویایك مقدار کاکاو را صرف میکنید .

(انتها)